

NOTATKI — NOTES

Tadeusz Czwałga

NOTATKI FLORYSTYCZNE Z OKOLIC UJŚCIA OBRZYCY

Floristical notes from the Obrzyca river mouth

Pas wzgórz sandrowych, rozciągających się na długości kilku kilometrów wzdłuż północnej krawędzi Doliny Obrzycy, do jej ujścia i dalej wzdłuż rzeki Odry do miejscowości Cigacice (gm. Sulechów) stanowi interesujący element krajobrazu odróżniającego się wyraźnie od rozległych, monottonnych nizin na południe od Odry. Wzgórza te, o wystawie południowej, na sporej części nie zadrzewione cechuje odmienność panujących tam warunków termicznych sprzyjających rozwojowi roślinności kserotermicznej. Fakt ten skłonił mnie od odbycia latem 1989 roku kilku wycieczek w celu zapoznania się z występującą tu szatą roślinną.

Najciekawszym pod względem florystycznym jest fragment wzgórz między miejscowościami Radowice i Podlegórz, o długości około 1 km. Najmniej jest tu śladów działalności rolniczej, poza rosnącymi tu i ówdzie pojedynczymi drzewami owocowymi (na innych fragmentach wzgórz zachowały się jeszcze pozostałości przedwojennych winnic). Najwięcej też stwierdziłem tu gatunków charakterystycznych dla zbiorowisk murawowych z klasy Festuco — Brometea, między innymi czosnek zielonawy (*Allium oleraceum*), bylicę polną (*Artemisia campestris*), чабер driakiewnik (*Centaurea scabiosa*), чабер nadreński (*Centaurea rhenana*), goździk kartuzek (*Dianthus carthusianorum*), pięciornik wyprostowany (*Potentilla recta*) i przetacznik kłosowy (*Veronica spicata*). Niestety brak wielu innych gatunków charakterystycznych dla tego zbiorowiska świadczy o jego częściowej degradacji, prawdopodobnie w wyniku prowadzonej tu kiedyś działalności rolniczej.

Z innych, rzadziej spotykanych na Ziemi Lubuskiej roślin, których występowanie stwierdziłem w całym pasie wzgórz, na wymienienie zasługują: rozchodnik ościasty (*Sedum reflexum*), mikołajek płaskolistny (*Eryngium planum*), rutewka żółta (*Thalictrum flavum*), rutewka pogięta (*Thalictrum flexuosum*), dziewanna rdzawa (*Verbascum blattaria*) (z cechami *V. phoeniceum*) i wyka kaszubska (*Vicia cassubica*).

Osobliwością florystyczną tej okolicy, choć nie związaną bezpośrednio z omawianymi wzgórzami jest kotewka orzech wodny (*Trapa natans*), występujący w stawie położonym po południowej stronie Odry, przy nowym moście drogowym, gdzie tworzy zwarte skupisko o pow. około 10 arów.

Andrzej Jermaczek

INTERESUJĄCE TORFOWISKO PRZEJŚCIOWE KOŁO TRZCIELA

An interesting peatbog near Trzciel

Około 4 km na północny zachód od Trzciel (woj. gorzowskie), około 1 km na zachód od miejscowości Rybojady, leży niewielkie torfowisko przejściowe (5,6 ha) z interesującą roślinnością.

Torfowisko jest w zasadzie obiektem odkrytym, tylko około 20% jego powierzchni porastają rzadkie zarośla brzożowo-olchowe z nielicznymi sosnami. Występuje tu charakterystyczna kępkowo-dolinkowa struktura podłoża, poziom podtopienia terenu jest w zasadzie równomierny i przez cały rok stabilny.

Na całym torfowisku stwierdzono 36 gatunków roślin naczyniowych, wśród których na uwagę zasługują: brzoza omszona (*Betula pubescens*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), przygiełka biała (*Rhynchospora alba*), turzyca bagienna (*Carex limosa* i bobrek trójlistkowy (*Menyanthes trifoliata*).

Analiza fitosocjologiczna roślinności pozwala wyróżnić kilka grup gatunków charakterystycznych dla klas: *Oxycocco-Sphag-*